

Nina Dakwar
Nämnd- och utredningssekreterare
Nina.Dakwar@Trelleborg.se
0410-73 43 77

Bildningsnämnden

Yttrande över kommunstyrelsens beslut avseende initiativärende av Mathias Andersson (SD) om att avgiftsbelägga tolktjänster

Sammanfattning

I ett initiativärende till kommunstyrelsen föreslår Mathias Andersson (SD) ”att i enlighet med initiativärendet intentioner uppdra åt berörda nämnder att utreda ett införande av avgifter för tolktjänster, för personer som vistats i Sverige mer än två år, att efter genomförd utredning, ge berörda nämnder i uppdrag att införa avgifter för tolktjänster, samt att ge undantag för den enskilde som är synskadad, hörselskadad eller talskadad”.

Bildningsnämnden har som en utav av tre nämnder erhållit uppdraget att utreda ärendet.

Bildningsförvaltningen bedömer att det utifrån lagens krav inte är möjligt att införa avgifter för tolktjänster där myndigheten bedömt att behov finns att använda tolk.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse-Utredning initiativärende från (SD) till KS om att avgiftsbelägga tolktjänster (daterad 2021-12-21)

Protokollsutdrag KS 2021-10-05 § 233

Meddelande från kommunledningsförvaltningen (daterat 2021-10-18)

Initiativärende (SD) KS 2021-10-05 § 233

Reservation (C) KS 2021-10-05 § 233

Protokollsanteckning (S) KS 2021-10-05 § 233

Bildningsförvaltningens förslag till beslut

Bildningsnämnden föreslås besluta

att godkänna bildningsförvaltningens förslag till yttrande

att därmed anse att de uppdrag kommunstyrelsen gett är genomförda i och med genomförd utredning och yttrandets slutsatser

att skicka yttrandet och beslutet till kommunstyrelsen

att skicka yttrandet och beslutet för kännedom till arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden.

Bildningsförvaltningen

E-post bildningsforvaltningen@trelleborg.se

Webb www.trelleborg.se

Besöksadress Henry Dunkers
gata 1

Postadress Box 79, 231 21
Trelleborg

Telefon 0410-73 30 00

Fakturaadress

Box 173, 231 23 Trelleborg

Org.nr 212000-1199

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Arbetsmarknadsnämnden

Socialnämnden

Ärendet

Initiativärendets intention uppfattas vara att kostnader för att anlita tolk i kontakt med myndigheter i större utsträckning bör åläggas den enskilde istället för det allmänna, i de fall där den enskilde vistats i Sverige i mer än två år.

I ett initiativärende till kommunstyrelsen föreslår Mathias Andersson (SD)

”Avgiftsbelägg tolktjänster

Det är ingen nyhet att tolkkostnaderna i Sverige, under de senaste åren skenat iväg. Idag finns ingen laglig reglering om hur tidsbegränsad rätten till skattefinansierad tolktjänster ska vara. Det tillhör däremot rimligheten att en immigrant som bosätter sig i Sverige som erbjuds SFI efter ett visst antal år inte längre ska vara i behov av en tolk. Ansvaret borde ligga på att lära sig det svenska språket.

Detta handlar inte enbart om kostnaderna utan även om snabbare integrering.

En tänkbar konsekvens kan vara att den person som inte lärt sig svenska trots möjligheten under två år får betala en avgift till kommunen när förvaltningarna/kommunen på grund av personens bristande kunskaper i svenska behöver anlita en tolk.

En gemensam målsättning bör vara att den enskilde ska lära sig det svenska språket så fort som möjligt, rimligen på två års tid, vilket även är etableringstiden för nyanlända. Att kunna kommunicera med varandra utan en tolk är en bra början till integration i det svenska samhället. En avgift blir även ett ekonomiskt incitament för nyanlända att lära sig det svenska språket så fort som möjligt.

Att avgiftsbelägga tolktjänster utreds redan i andra delar av landet. Fler och fler regioner och kommuner som nu måste prioritera hur resurserna tilldelas förstår att det inte är rätt att skattebetalarna ska finansiera tolktjänster för de individer som har en ovilja att lära sig det svenska språket.

Med anledning av detta yrkar Sverigedemokraterna:

att i enlighet med initiativärendet intentioner uppdra åt berörda nämnder att utreda ett införande av avgifter för tolktjänster, för personer som vistats i Sverige mer än två år.

att efter genomförd utredning, ge berörda nämnder i uppdrag att införa avgifter för tolktjänster, samt att ge undantag för den enskilde som är synskadad, hörselskadad eller talskadad.”

Kommunstyrelsen beslutade 2021-10-05 § 233 att i enlighet med initiativärendet uppdra åt berörda nämnder att utreda ett införande av avgifter för tolktjänster, för personer som vistats i Sverige mer än två år, att efter genomförd utredning, ge berörda nämnder i uppdrag att införa avgifter för tolktjänster, samt att ge undantag för den enskilde som är synskadad, hörselskadad eller talskadad.

Initiativärendet har inte passerat kommunledningsförvaltningen för beredning. Bildningsnämnden har som en utav av tre nämnder¹ erhållit uppdraget att till

---

¹ Övriga två nämnder är arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden.

kommunstyrelsen inkomma med synpunkter på initiativärendet utifrån nämndens verksamhet och myndighetsutövning.

Definitioner

Tolktjänst

Utredningens underlag är avgränsat till muntlig tolkning eftersom initiativärendets begrepp *tolktjänster* förstås handla om muntlig tolkning inom talade språk. Frågor som rör översättningstjänster av skriftligt material till annat språk behandlas därför inte i underlaget.

Kontakttolk

Kontakttolk² kallas de tolkar som stat, kommuner och regioner använder sig av³. De tolkar mellan enskilda personer som inte behärskar svenska och myndigheter.

Redovisning av bildningsförvaltningens kostnader för tolktjänster (kontakttolkar)

Tolk används till största del i grundskolan, men även i andra verksamheter, då det bedöms att det krävs. Kostnader och antal timmar framgår i nedan tabell.

Tidsperiod	Kostnader	Antal timmar tolktjänster
Januari - december 2020	144 294 kronor	550
Januari - oktober 2021	119 208 kronor	450

Redovisning för sammanhang där man bedömt behov av tolktjänster

En del skolenheter använder tolk varje vecka medan andra skolenheter gör det mer sällan (ett par gånger per termin). Skolenheterna använder tolktjänster bland annat i följande sammanhang:

Samtal om individuell utvecklingsplan (IUP)

Kartläggningar

Åtgärdsprogram

Samtal om samordnad individuell plan (SIP)

Vissa föräldramöten

Disciplinära åtgärder (samtal med vårdnadshavare)

Introduktionssamtal

Avslutningssamtal

² Även kallat dialogtolkning eller konsekutiv tolkning

³ SKR:s ställningstagande gällande tolsituationen

[Tolk PM underlag slutversion \(00000002\).pdf \(skr.se\)](#)

Nuvarande lagstiftning

Förvaltningslagen (2017:900)

Med offentlig förvaltning avses förvaltningen av de offentliga tillgångarna och av verksamheter på kommunal, regional och statlig nivå. Skolor tillhör den offentliga förvaltningen. Myndighetsutövning förekommer i skolan gentemot barn och elever och i vissa fall deras vårdnadshavare. För att kunna möta personer som inte behärskar svenska är tillgång till tolk en demokratisk rättighet och en förutsättning för tillgänglig och rättssäker samhällsservice.

Rätten till tolk regleras i förvaltningslagen:

13 § En myndighet ska använda tolk och se till att översätta handlingar om det behövs för att den enskilde ska kunna ta till vara sin rätt när myndigheten har kontakt med någon som inte behärskar svenska.

En myndighet ska under samma förutsättningar använda tolk och göra innehållet i handlingar tillgängligt när den har kontakt med någon som har en funktionsnedsättning som allvarligt begränsar förmågan att se, höra eller tala.

I förarbeten⁴ till nuvarande förvaltningslag ges beskrivning⁵ av intentionerna hur lagen ska tolkas och tillämpas. Det är myndigheten själv som i det enskilda fallet bedömer om det finns behov av tolkning. Myndigheten ska ta hänsyn till faktorer som ärendets beskaffenhet och omfattning. Den som behöver tolk vid sina kontakter med myndigheter bör få bistånd i all rimlig utsträckning, men myndigheten ska också ta i beaktande den varierande tillgången på tolkar och kostnader för samhällets tolkservice, vilken ska stå i proportion till den betydelse som ärendet har för den enskilde. Den tolk som används av myndigheten med stöd av ovan paragraf 13 kan inte myndigheten debitera den enskilde för.

Myndigheten ska också väga in den egna förmågan inom myndigheten att tillgodogöra sig främmande språk. Någon särskild tolkning eller översättning från engelska, danska eller norska språket är vanligtvis inte nödvändig. En anställd vid en myndighet som har översiktliga kunskaper i främmande språk kan också utnyttjas.

Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter

Det ligger i sakens natur att det i bildningsnämndens verksamheter ofta är barn som är berörda på ett eller annat sätt de gånger bildningsförvaltningen ser behov av att använda tolk. Genom att barnkonventionen fått ställning 1 januari 2020 som svensk lag ska man säkerställa att ett barnrättsbaserat synsätt genomsyrar den offentliga verksamheten. Barnkonventionen synliggör att barnets rättigheter ska beaktas vid avvägningar och bedömningar som görs i ärenden som rör barn. Till exempel kan myndigheten bedöma att det finns behov av tolkning i ärenden där barns vårdnadshavare inte behärskar svenska och då är det inte enbart är utav hänsyn till vårdnadshavaren som tolk används, utan även ur barnrättsperspektivet.

---

⁴ Regeringens proposition 2016/17:180 En modern och rättssäker förvaltning – ny förvaltningslag

⁵ Från kapitel 8.3, Tolkning och översättning i propositionen

Slutsats och yttrande

Enligt nuvarande lagstiftning åligger det på myndigheten att vid behov anlita tolk och att stå för tolkkostnaderna med allmänna medel. Det åligger även myndigheten att när barn är involverade ska myndigheten ta i beaktande ett barnrättsbaserat synsätt.

Bildningsförvaltningen bedömer att det utifrån lagens krav därför inte är möjligt att införa avgifter för tolktjänster där myndigheten i sin kontakt med någon som inte behärskar svenska bedömt att behov föreligger att använda tolk för att den enskilde, eller den enskildes barn, ska kunna ta till vara sin rätt.

Kommunstyrelsen gav berörda nämnder i uppdrag att dels utreda ett införande av avgifter för tolktjänster, dels att efter genomförd utredning införa avgifter för tolktjänster.

Bildningsförvaltningen bedömer att uppdraget från kommunstyrelsen att utreda ett införande av avgifter för tolktjänster är genomfört. Vidare bedömer bildningsförvaltningen att det uppdrag kommunstyrelsen gett om att efter genomförd utredning införa avgifter för tolktjänster är besvarat i och med yttrandets slutsatser.